

UCHWAŁA NR VI/91/15
RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 4 marca 2015 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2014 roku
„Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 roku, poz. 594 z późn. zm.) w związku z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 roku, poz. 182 z późn. zm.)

Rada Miasta Katowice
uchwała:

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji w 2014 roku „Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu”, który jest elementem projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

KATOWICE
dla odmiany

Załącznik do Uchwały Nr VI/91/15
Rady Miasta Katowice
z dnia 4 marca 2015 r.

Sprawozdanie roczne za rok 2014 z realizacji Programu Centrum
Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, przyjętego Uchwałą Rady
Miasta Katowice nr XLVII/1097/14 z dnia 26.03.2014 r.

I. WSTĘP

Program Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu (PCAL Nikiszowiec) jest realizowany od 01.06.2008r. w ramach projektu „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” i jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Od 1 sierpnia 2012r. program realizowany jest przez Stowarzyszenie Fabryka Inicjatyw Lokalnych w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Katowicach.

Głównym celem programu jest podniesienie poziomu integracji społecznej i aktywności lokalnej w osiedlu Nikiszowiec z uwzględnieniem dzielnicy Janów, poprzez m.in. konsolidację, sieciowanie różnych podmiotów działających na rzecz rozwoju lokalnego w dzielnicy oraz wspieranie działań integrujących społeczność Nikiszowca z innymi dzielnicami Katowic.

W realizację programu bezpośrednio zaangażowani są pracownicy Stowarzyszenia FIL oraz pracownik socjalny MOPS Katowice. Zatrudniano także na umowę zlecenie osoby realizujące poszczególne zadania programowe. Korzystano także z usług firm i organizacji prowadzących działalność w zakresie m.in. prowadzenia warsztatów czy realizacji wydarzeń kulturalno – rozrywkowych.

Rok 2014 to w dużej mierze okres utrwalania się aktywności młodzieży w Nikiszowcu. Inicjatywa rozpoczęta w 2012r. to duże przedsięwzięcie, wymagające znacznie większego zaangażowania niż wcześniej planowano. Zatem działalność z i na rzecz młodzieży zdominowała działania programu w 2014r. Większość działań to szkolenia, warsztaty, edukacja obywatelska, integracja grup młodzieżowych z Nikiszowca i okolic. Uruchomienie Centrum Zimbardo – przestrzeni otwartej na inicjatywy lokalne spowodowało „wysyp” różnych inicjatyw, zgłaszanych przez mieszkańców, które przeradzały się w różne formy aktywności od klubów społecznościowych po inicjatywy artystyczne. Część aktywności w ramach programu została naturalnie „przeniesiona” do przestrzeni Centrum Zimbardo, która przez samych mieszkańców została szybko zaakceptowana. Akcentowano wręcz „bliskość” tego miejsca dla mieszkańca, brak barier przestrzennych i mentalnych. Spowodowało to powstanie naturalnej „ścieżki” w sercu Nikiszowca łączącej różne podmioty i w sposób naturalny, co ważne, tworzącej załączki sieci lokalnej. W jej skład wchodzi podmioty gastronomiczne (kawiarnie i restauracje), społeczne (PCAL Nikiszowiec i Centrum Zimbardo oraz nieco dalej Parafia św. Anny) i kulturalne (Muzeum Historii Katowic). Na tej osi udało się zrealizować kilka wydarzeń kulturalnych i integracyjnych, co stanowi dobry zaczątek do utrwalania sieci. Duże znaczenie miała realizacja inicjatyw lokalnych, z których wiele udało się podjąć i z dobrym skutkiem zrealizować. Dotyczy to zwłaszcza inicjatyw młodzieżowych. Niektóre – jak choćby inicjatywa powstania Uniwersytetu Trzeciego Wieku wymaga nieco więcej czasu i przeformułowania, gdyż brak jest na ten moment jeszcze gotowości do pełnego zrealizowania pomysłu. Wiele czasu poświęcono na dyskusję dotyczącą rewitalizacji Nikiszowca i jego najbliższego otoczenia. Podejmowane działania, zwłaszcza w zakresie animacji lokalnej i komunikacji społecznej są zbieżne z założeniami Zintegrowanego Programu Rewitalizacji Nikiszowca. Pełna realizacja któregokolwiek z zaplanowanych w 2011r. projektów, wymaga jednak znacznie większych środków finansowych, prawdopodobnie dostępnych dopiero w nowym okresie finansowania unijnego.

Program Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu będzie kontynuowany od stycznia do kwietnia 2015 roku, przez Stowarzyszenie FIL w partnerstwie z MOPS. Najważniejsze zadania planowane na ostatni okres realizacji programu to przede wszystkim:

1. Rozwój koncepcji sieci lokalnej.
2. Aktywizacja społeczności osiedli Korea i Zamkowa.
3. Działania aktywizacyjne, edukacyjne i integracyjne skierowane do młodych uczestników klubu społecznościowego i klubu wolontariusza.

II. SPOSÓB REALIZACJI.

Podobnie jak w latach ubiegłych program kontynuuje formułę centrum społecznościowego, w ramach którego oferowana jest przestrzeń dla różnych form aktywności. Działania aktywizujące i organizujące społeczność realizowane były zarówno w siedzibie Centrum Aktywności Lokalnej jak i w Centrum Zimbardo, będącym kontynuacją wypracowanych od 2008r. form pracy ze społecznością. Obok wydarzeń realizowanych i finansowanych ze środków własnych Stowarzyszenia i innych projektów grantowych, zdecydowana część przedsięwzięć realizowana była i finansowana w ramach projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” w ramach tzw. działań środowiskowych i instrumentów aktywnej integracji. W roku 2014 zrealizowano następujące przedsięwzięcia.

INSTRUMENTY AKTYWNEJ INTEGRACJI

W roku 2014 udało się zrealizować wszystkie zakładane instrumenty aktywnej integracji. Część z nich zrealizowano poniżej zakładanych kosztów, stąd istnieje możliwość podjęcia dodatkowych działań animacyjnych w roku 2015. W 2014 roku w przedsięwzięciach tych uczestniczyło łącznie **41** osób będących uczestnikami programu oraz otoczenie tych osób. **32** osoby to nowi uczestnicy projektu, **9** osób kontynuuje wsparcie z lat ubiegłych. W szczególności zrealizowano następujące założenia.

1. Usługi animatora lokalnego.

Każda z osób objęta wsparciem programu – zarówno uczestnicy jak i ich otoczenie korzystali pośrednio i bezpośrednio ze wsparcia animatora lokalnego. Zadania realizowane przez animatora to przede wszystkim:

- a) Spotkania, rozmowy z mieszkańcami, instytucjami i osobami odwiedzającymi osiedle.
- b) Włączanie się w działania z lokalnymi instytucjami.
- c) Pobudzanie aktywności, inspirowanie i mobilizowanie ludzi do działania.
- d) Wspieranie i tworzenie inicjatyw społecznych i grup obywatelskich, lokalnych liderów, inicjatyw.
- e) Wsparcie w realizacji działań Centrum Młodzieżowego Zimbardo.
- f) Organizacja wydarzeń społecznościowych, integracyjnych i kulturalnych angażujących mieszkańców.
- g) Organizacja szkoleń związanych z tematyką animacji lokalnej dla liderów lokalnych.

2. Społecznościowy klub samopomocowy.

Celem tego działania jest przede wszystkim edukacja społecznościowa i aktywizacja młodzieży w tym tworzenie środowiska młodych liderów i animatorów. W trakcie realizacji programu w formule klubu społecznościowego objęto wsparciem także grupę rodziców, zaangażowanych w stworzenie miejsca aktywnego spędzania czasu z dziećmi (grupa Kreatywny rodzic). Jest to działanie towarzyszące inicjatywie lokalnej, realizowanej pod tą samą nazwą.

W ramach klubu, w zakresie instrumentów aktywnej integracji, zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- a) **37** spotkań społecznościowego klubu samopomocowego dla młodzieży, w których uczestniczyło średnio **6** uczestników, w końcowej fazie realizacji **9**.
- b) **7** spotkań społecznościowego klubu samopomocowego „Kreatywny rodzic” jako kontynuacja inicjatywy lokalnej, w których uczestniczyło średnio **7** uczestników.

Spotkanie Klubu „Kreatywny Rodzic”

3. Klub Wolontariusza

Działania Klubu wolontariusza adresowane są przede wszystkim do osób już aktywizowanych wcześniej w projekcie, szczególnie takich, które mają gotowość do angażowania się w działania na rzecz społeczności w formule wolontaryjnej. Zrealizowano **30** spotkań Klubu Wolontariusza, w których uczestniczyło średnio **7** osób i liczba ta wzrastała wraz z rozwojem klubu. W ramach projektu zatrudniono lidera klubu wolontariusza. Dodatkowo młodzież wyjechała na dwudniowy wyjazd integracyjny do Wisły połączony z warsztatami wiedzy o wolontariacie. W wyjeździe uczestniczyło **10** osób.

4. Poradnictwo specjalistyczne.

Zrealizowano poradnictwo specjalistyczne zorganizowane w formule grupowej. Odbiorcą poradnictwa była młodzież. Tematyka poradnictwa dotyczyła budowania relacji w zespole rówieśniczym, uczenia się zasad współpracy i konstruktywnego rozwiązywania sytuacji konfliktowych. W **3** spotkaniach uczestniczyło średnio **7** osób.

5. Szkolenie z animacji lokalnej

Zrealizowano wyjazdowe szkolenie z zakresu animacji lokalnej. Szkolenie skierowane było przede wszystkim do grupy młodych animatorów. Zrealizowano je, korzystając z zasobów własnych Stowarzyszenia i środków

projektu. Szkolenie zrealizowano w Gdańsku, korzystając ze współpracy z tamtejszymi organizacjami społecznymi działającymi na rzecz zmiany społecznej. Dzięki temu udało się zaoszczędzić środków finansowych, które pozwolą na kontynuację szkolenia w br. Szkolenie połączono z zajęciami integracyjnymi zrealizowanymi wspólnie z młodzieżą z Domu Sąsiedzkiego „Bezpieczna Przystań” w Gdańsku Orunii. W szkoleniu uczestniczyło **8** uczestników projektu.

Terenowe warsztaty animacji w Gdańsku Nowym Porcie

DZIAŁANIA ŚRODOWISKOWE

1. Imprezy integracyjne.

W roku 2014 zorganizowano (i współorganizowano z partnerami lokalnymi) **3** imprezy integracyjno-kulturalno-promocyjne w tym dwie o charakterze lokalnym i jedną o charakterze regionalnym.

1.1. Europejskie Święto Sąsiadów.

Święto Sąsiadów (impreza lokalna) odbyło się już po raz szósty 24 maja 2014r. na placu bloku VII. Głównym celem tego święta jest wzajemne poznanie się i integracja mieszkańców. W imprezie uczestniczyło łącznie ok. **500** osób.

1.2. Odpust U Świętej Anny.

Odpust U Świętej Anny odbył się po raz szósty 27 lipca 2014r. Odpust to święto integrujące mieszkańców dzielnicy. Jest też okazją do otwarcia się na społeczność całego miasta i regionu, pokazania zarówno niezwyklej architektury jak i dokonań mieszkańców, instytucji i organizacji dzielnicy na przestrzeni ostatnich kilku lat. Odpustowi towarzyszył jarmark rękodzieła. W imprezie udział wzięło **ok. 3000** osób.

Odpust U Babci Anny 2014

1.3. Jarmark na Nikiszu

Jarmark na Nikiszu to olbrzymie wydarzenie o zasięgu ponadregionalnym. Od 2008r. jest realizowane w ramach projektu, od dwóch lat jest to głównie część integracyjna i kulturalna. W części handlowej i promocyjnej jest organizowany w ramach działalności odpłatnej Stowarzyszenia. Jarmark przyciągnął ponad **10000** odwiedzających, wśród nich wielu gości z innych regionów oraz zza granicy. Co roku imprezie towarzyszą wydarzenia artystyczne i atrakcje adresowane dla dzieci i dorosłych. Podczas Jarmarku sprzedawane jest rękodzieło, lokalne pamiątki oraz wyroby śląskiej kuchni. Prezentowane są dokonania lokalnych artystów i rękodzielników. Tegoroczny Jarmark odbył się w dniach 6-7 grudnia 2014r. Jak co roku Jarmark był tworzony przy wsparciu różnych organizacji i instytucji w tym Rady Jednostki Pomocniczej Janów/Nikiszowiec oraz Miasta Katowice.

Jarmark Na Nikiszu 2014 – występ Orkiestry Dętej kopalni Wieczerek

Uczestnicy projektu uczestniczyli także i włączali się w inne wydarzenia lokalne tj. m.in. Noc Muzeów 2014, Industriada 2014, Jarmark Śląski Na Nikiszu.

2. Inicjowanie i wsparcie w realizacji we współpracy z organizacjami i instytucjami lokalnymi projektów rewitalizacyjnych.

W ramach programu realizowano działania obejmujące zakres wybranych projektów ujętych w projekcie Zintegrowanego Programu Rewitalizacji Nikiszowca. Były to działania dotyczące takich projektów jak:

- a) Inkubator Animatorów Nikiszowca (działania związane z edukacją animatorów i liderów lokalnych oraz działania oparte o ideę wolontariatu).
- b) Komunikator (współpraca z głównym realizatorem projektu – Stowarzyszeniem Pyrlik Stalowy).

3. Edukacja społeczna i obywatelska.

- a) Spotkania społeczności lokalnej.

Całość pracy w ramach programu polega na ustawicznym spotykaniu się i budowaniu relacji z mieszkańcami, często dość spontanicznie organizowanym. Mając na uwadze wytyczne programu w roku 2014 zorganizowano **4** spotkania społeczności lokalnej, które dotyczyły m.in. planowania wspólnych działań na rzecz dzielnicy, organizacji wydarzeń integracyjnych oraz bezpieczeństwa. Współorganizowano **1** spotkanie społeczności dotyczące opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

b) Spotkania i warsztaty tematyczne.

Większość spotkań i warsztatów edukacyjnych skierowanych do młodszych uczestników programu zrealizowana była ze środków własnych Stowarzyszenia lub bezkosztowo we współpracy m.in. z Gimnazjum 14, Ochotniczymi Hufcami Pracy, Uniwersytetem Śląskim i wolontariuszami Stowarzyszenia. Były to spotkania dotyczące m.in. wolontariatu, warsztaty teatralne, muzyczne, krawieckie, interpersonalne itp.

Spotkanie z zakresu doradztwa zawodowego dla młodzieży

W ramach projektu zrealizowano **17** spotkań edukacyjnych połączonych z warsztatami wiedzy rękodzielniczej.

c) Spotkania edukacyjno-prawne.

W roku 2014 kontynuowano prowadzenie Punktu Informacji Obywatelskiej, w ramach którego realizowano spotkania edukacyjno-prawne. Zrealizowano **16** spotkań dla ponad **130** osób, średnio w spotkaniu uczestniczyło **8** osób. Podobnie jak w latach ubiegłych w ramach PIO prowadzono także 2 tablice ogłoszeń – jedną w siedzibie programu, drugą w witrynie popularnego sklepu. Na tablicy umieszczano ważne informacje o działaniach PCAL, jak i o wydarzeniach lokalnych. Poza tablicami, informacje o programie oraz wydarzeniach lokalnych prezentowane były na Facebook’u i stronach internetowych.

d) wsparcie logistyczne i finansowe inicjatyw lokalnych.

W 2014r. udzielono wsparcia społeczności lokalnej Nikiszowca i Janowa w realizacji inicjatyw lokalnych. Wsparto m.in. takie inicjatywy jak:

- Inicjatywa rodziców „Kreatywny rodzic” (przeformułowana w trakcie programu na samopomocowy klub społecznościowy).
- Inicjatywa seniorów utworzenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku – **4** spotkania.
- Inicjatywa Gimnazjum Nr 14 – „Miejska Dżungla” w tym współorganizacja katowickiego Zlotu Wolontariuszy.
- Inicjatywa młodych artystów z Nikiszowca– wydanie 2 autorskich płyt MatGun i PaPa.
- Inicjatywy realizacji warsztatów i wydarzeń artystycznych, prowadzonych przez mieszkańców dzielnicy (m.in. warsztaty krawieckie, muzyczne, wystawy fotograficzne, prezentacje multimedialne).

Zlot wolontariuszy w ramach Warsztaty krawieckieOkładka płyty

„Miejskiej Dżungli” MatGun „Mapa myśli”

4. Organizacja wyjść i wyjazdów integracyjnych dla aktywnych uczestników życia społecznego w Nikiszowcu.

W roku 2014 zorganizowano **1** wyjazd integracyjny (połączony z warsztatami z zakresu wolontariatu dla **10** osób) oraz **2** wyjścia integracyjne (dla **34** osób).

5. Wsparcie logistyczne i edukacyjne lokalnych organizacji pozarządowych i grup obywatelskich.

W tym zakresie wieloletnia praca w dzielnicy przyniosła efekt w postaci braku zapotrzebowania na wsparcie w postaci pomocy w przygotowaniu projektów i wniosków o granty. Siedziba programu była miejscem dyskusji na temat planowanych przedsięwzięć i sposobów ich realizacji, jednak te organizacje lokalne, które wcześniej korzystały ze wsparcia nabyły już wiedzę wystarczającą do samodzielnego aplikowania o środki, granty itp.

PROMOCJA PROGRAMU I WSPÓŁPRACA Z MEDIAMI

W 2014r. przyjęto **6** wizyt studyjnych – zarówno grup pracowników instytucji pomocy społecznej, jak i gości instytucji miejskich i regionalnych, przedstawicieli samorządów innych miast i województw oraz zaprzyjaźnionych organizacji pozarządowych. Grupy miały możliwość zapoznać się z Programem i zwiedzić dzielnicę.

Informacje o realizowanych w ramach PCAL Nikiszowiec przedsięwzięciach i projektach były nagłaśniane przez media lokalne i ogólnopolskie. Imprezom realizowanym przez PCAL Nikiszowiec patronowały przede wszystkim TVP Katowice, Polskie Radio Katowice i Gazeta Wyborcza. Szczególnym zainteresowaniem cieszą się wydarzenia integracyjne organizowane w ramach projektu. Stowarzyszenie prowadzi **3** strony internetowe oraz **2** funpage na portalu społecznościowym facebook, na których umieszczane są informacje o realizowanych przedsięwzięciach.

OSIĄGNIĘTE REZULTATY „TWARDE” PROGRAMU

(dane za jeden rok realizacji programu)

1. Utworzono Klub Wolontariusza, skierowanego na rzecz młodzieży. Zatrudniono osobę lidera Klubu Wolontariusza.
2. W Klubie Wolontariusza uczestniczyło **13** osób, zorganizowano **30** spotkań Klubu.

3. Prowadzono **2** społecznościowe kluby samopomocowe (dla młodzieży i klub „Kreatywny rodzic”), w ramach których zrealizowano łącznie **44** spotkania. Średnio uczestniczyło w nich **7** osób.
4. Zorganizowano **33** spotkania edukacyjne w tym **16** edukacyjno-prawnych dla średnio **8** osób.
5. Zrealizowano **4** spotkania społeczności lokalnej, współorganizowano 1 spotkanie społeczności dotyczące Lokalnego Programu Rewitalizacji.
6. Zorganizowano, w tym we współpracy z instytucjami lokalnymi i miejskimi **3** imprezy o charakterze integracyjno-kulturalno-promocyjnym (Jarmark Na Nikiszu, Święto Sąsiadów i Odpust U Babci Anny).
7. Realizowano i współrealizowano przedsięwzięcia obejmujące tematycznie zakres **2** podprojektów Zintegrowanego Programu Rewitalizacji Nikiszowca (Inkubator Animatorów Nikiszowca, Komunikator).
8. Zorganizowano **1** wyjazd integracyjny (połączony z warsztatami z zakresu wolontariatu dla **10** osób) oraz **2** wyjścia integracyjne (dla **34** osób).

Łączny koszt programu w roku 2014 wyniósł: 170 150,36 zł